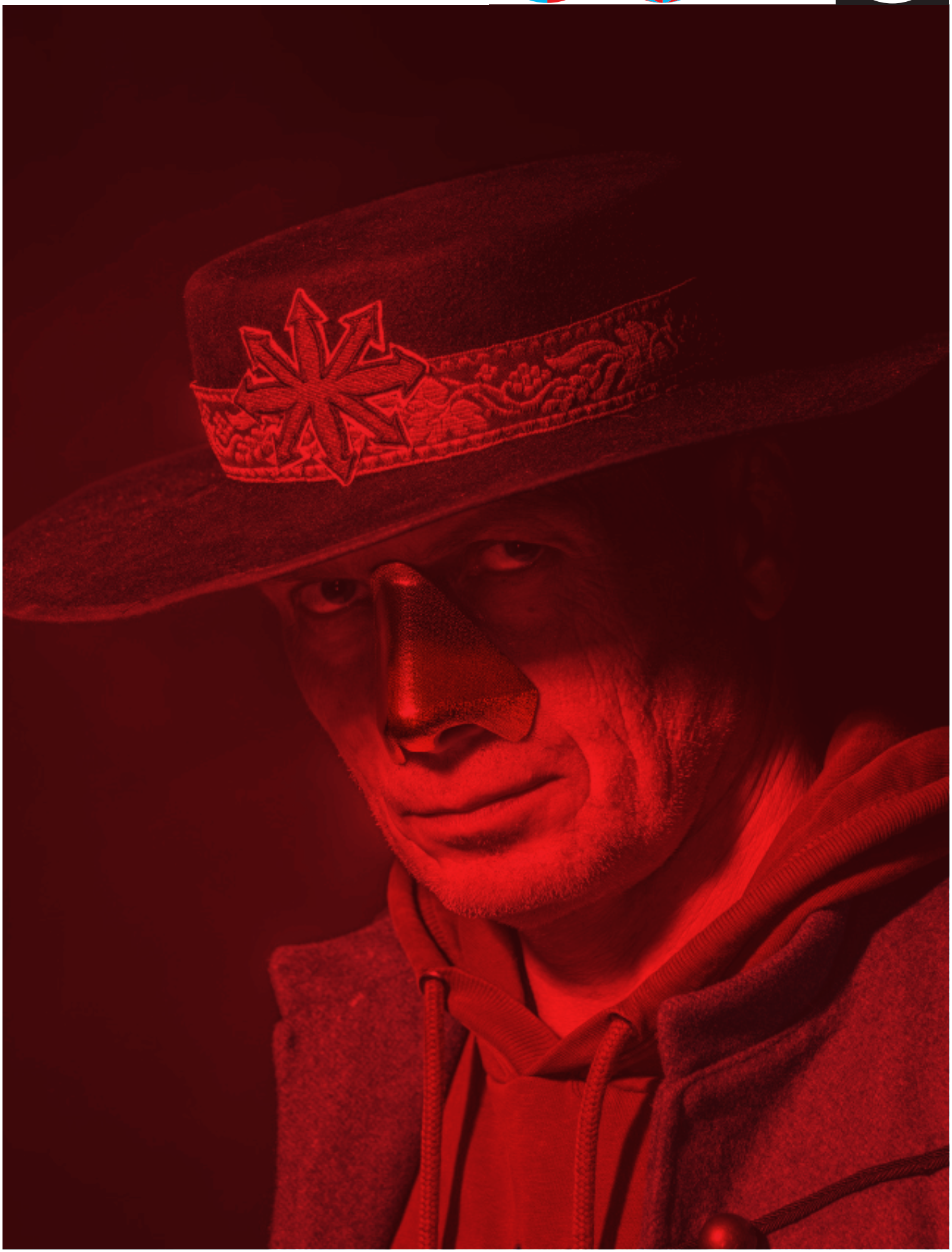
Hadrián 05

23/6/2026

R #31

REGIONY
MEZINÁRODNÍ
DIVADELNÍ FESTIVAL
HRADEC KRÁLOVÉ

Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Zdarma

festivalregiony.cz

Editorial

Milé čtenářstvo,

festivalová nálada se povětšinou nese v duchu všeobjímající lásky k divadlu, což může v některých případech hraničit se stavem po užití afrodiziakálních látek. Nemusíte tedy utrácet za kila čokolády či ústřice, abyste si navodili příjemný pocit. Můžete se „zfetovat" uměním a frčet s námi všemi na vlně divadelní pohody.

Vše se tedy zdá být ideální. Je nám hezky. Máme dobrou náladu. Ale i v této královéhradecké festivalové rajské zahradě se tu a tam něco zašmodrchá, protože jsme jenom lidi a v tak velké produkci je nemožné vyhnout se nějakému „fuck upu".

Může se například stát to, co na včerejší repríze inscenace *Škola Hron*. Přicházím do foyer, kde se to hemží malými školáčky. Děti štěbetají a švitoří. I přes dusno a horko, které nás již po desáté dopoledne zmáhá, je veselo. Vlna nedočkavých dětí mě vnese do sálu. Dle pokynů na lístku hledám devátou řadu a sedadlo číslo dvanáct. Usedám a zavírám se do své neviditelné bubliny, která slouží jako odhlučňovací stěna. Ano, po pár hodinách spánku je toto preventivní cesta, jak si zachovat vnitřní klid. Náhle mojí bublinu rozbije prosba slečny uvaděčky, zda bych se nemohla posunout do zadních řad, protože by na mé místo potřebovala usadit další žáky. Ukazuji lístek, nadechuji se a chci její prosbu rozporovat… A pak mi dojde, že jsem úplně trapná, samozřejmě si tam mají sednout děti. Posunu se tedy o tři řady dál. Uvelebím se na mé nové sedačce a v tu chvíli slyším za mnou chlapečka sedícího na vysokém polštáři, že přese mě nevidí. Mohla jsem to neslyšet, protože už jsem se přece jednou přesouvala. Ale já jsem to slyšela a tak nabízím chlapečkovi, že se vyměníme. Klučík si sedá na mé místo, i s polštářem vyskočí na sedačku, otáčí se a vše v sále najednou utichne v jeho jediném zašeptaném: Děkuju.

Čtenáři a festivaloví diváci, buďme k sobě laskaví! Pokud byste se na laskavost vykašlali, dopadli byste jako pán, který seděl vedle mě v deváté řadě. Neuvědomil si, že nevyslyšet prosbu a nepřesunout se, je trapné. Snad tam sedí dodnes.

Adéla Kalusová

Glosa

Druhá směna

Pokaždé, když se mě někdo zeptá, kde pracuji, volím mezi dvěma odpověďmi: mezi prací, která mě živí, a mezi prací kulturního novináře. Jelikož se jedná o poměrně běžnou, civilní otázku, mám již nacvičenou odpověď: „Živím se jako úředník, ale pracuji jako divadelní redaktor." Většina lidí tuhle narážku pochopí, zasměje se a do bolavých ran už nesype další sůl. Ostatní – a není jich kupodivu málo – vyjádří svraštěním čela nepochopení či dokonce zmatení a raději se doptají: „Ty nemáš jako redaktor úvazek?" Nejde však jen o nedůvtip. Podobná otázka míří přímo k jádru problému: jak je možné, že tolik kulturní práce vzniká v podmínkách, které z ní činí spíše druhou směnu než zaměstnání?

Odpověď je bohužel jednoduchá. Znám překladatele, kteří své knihy překládají před odchodem na směnu v kavárně. Editory, kteří redigují rukopisy o víkendech. Kulturní redaktory, kteří píší recenze po nocích. A znám i takové, kteří úvazek mají, přesto po večerech berou další práci, aby svůj rozpočet poskládali. Sám pracuji v redakci, kde se většina podstatné práce odehrává mezi šestou večerní a půlnocí. Ne proto, že bychom byli zvláštní druh nočních tvorů, ale proto, že dřív většina z nás jednoduše nemá čas. Druhá směna zde není výjimkou. Je součástí běžného provozu.

Když někdo po večerech opravuje sousedům bicykly nebo trénuje dětské fotbalové družstvo, mluvíme o koníčku. Když někdo po večerech překládá román, píše recenze nebo připravuje kulturní časopis, bývá jeho práce často vnímána podobně. Jako projev nadšení. Nadšení je jistě krásná věc. Má však jednu nepříjemnou vlastnost: velmi snadno se zamění za práci, kterou není třeba pořádně zaplatit. A čím častěji je kulturní práce vykonávána z nadšení a po večerech, tím obtížněji se vysvětluje, že jde zároveň o profesi.

Možná proto podobné otázky nepůsobí jen úsměvně. Ten, kdo se ptá „a ty nemáš úvazek?", vlastně nepřesně pojmenovává správný problém. Nejde totiž o to, zda kulturní redaktoři, překladatelé nebo editoři mají zaměstnání. Mnozí z nich ho mají. Jde o to, že druhá směna se v těchto profesích stala normou. A jakmile se něco stane normou, přestaneme se ptát, zda je vlastně v pořádku, že odborná práce, bez níž by nevznikaly knihy, časopisy ani kulturní reflexe, často sama o sobě nestačí k obživě. A podobných profesí by se v kultuře dalo najít bezpočet.

Štěpán Truhlařík

Představujeme divadelní profese

Vlásenkář/ka

Připravuje a upravuje všechno, co mají herci na hlavě: účesy, paruky, vousy, kníry, příčesky nebo pleše. Před představením češe, připíná, lepí, tupíruje a opravuje. Během něj často čeká v zákulisí na rychlé převleky a ještě rychlejší proměny.
Nejoblíbenější věta: „Nehýbat."

Tip dne

Pokud jste zatím po představení nenavštívili žádný Kitchen Table, určitě to zkuste! Jedná se o volně přístupnou diskusi, kterou po vybraných představeních vedou studenti z hradeckých středních škol. Jak už název napovídá, u pomyslného kuchyňského kulatého stolu je povoleno pokládat otázky, vést diskusi o viděné inscenaci, hledat otevřený a laskavý prostor pro reflexi uměleckého tvaru. Dneska bude Kitchen Table k inscenaci *Hněv* od Geisslers Hofcomoedianten. Zažijete autorskou jevištní výpověď Petra Šmída, která patří do cyklu inspirovaného barokními sochami Ctností a Neřestí slavného umělce Matyáše Bernarda Brauna.

Adéla Kalusová

Anketa

Co může divadlo říct jinak než média a politika nebo sociální sítě? A kdy jste se naposledy cítili divadlem skutečně oslovení – kdy vás například přimělo k přehodnocení postoje nebo k nové myšlence?

Divadlo je pro mě více o setkání jedince se společností a světem okolo skrze příběh. Ten chápu podobně jako instinkty, které už nebylo možné předat evolučně. Média přinášejí spíš zprávu o dění, politika vytváří kontexty a sociální sítě názorové střety v bublinkové fólii. Divadlo je o momentální přítomnosti tady a teď a společně. Skrze něj se lze aktivně setkat s konkrétním traumatem nebo zkušeností jedince či stavem společnosti a skutečně je prožít v bezpečném prostředí. Je to pro mě spíše další forma terapie, částečně skupinová a částečně individuální. Na rozdíl od nich však pracuje skrze příběh někoho jiného. Přináší tedy i dílem to, čeho bych se ve svém životě dotknout nemohl či nechtěl, a přesto si citový prožitek odnáším. Těžko se mi vybírá jedna taková konkrétní silná zkušenost. Poslední ale pro mě byla *Jak nakrmit diktátora* v Jihočeském divadle.

Petr Šmíd,
herec, autor a muzikant

Hadrián

Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Šéfredaktorka
Veronika Švecová

Redakce
Adéla Kalusová
Julie Růžičková
Anna Seifertová
Štěpán Truhlařík

Jazyková korektura
Anežka Hašková

Grafický design
Přemysl Zajíček

Sazba
Čarokrásno kolektiv
Kristýna Marková
Nikola Iljučoková
Barbora Tomová

Dětská stránka
Jana Nechvátalová
Nikola Iljučoková

Foto
Lukáš Veselý
Ester Šebestová
Jan Šmída

Produkce
Barbora Kalinová

Pořadatelé festivalu
Klicperovo divadlo o.p.s.
Divadlo DRAK a Mezinárodní institut figurálního divadla o.p.s.
kontrapunkt, z. ú.

Tisk
Martin Sedláček

Generální partneři
Statutární město Hradec Králové
Calendarium Regina

Hlavní partneři
Ministerstvo kultury České republiky
Královéhradecký kraj
Státní fond kultury ČR

Pořadatelé
Organizers

Generální partneři
General partners

Hlavní partneři
Main partners

Hlavní mediální partner
Main media partner

Lenka Smrčková a Adéla Vondráková: Současná česká dramatika je součástí naší národní identity

Lenka Smrčková

- absolventka divadelní vědy na FF UK a oboru orální historie na FHS UK
- od sezóny 2020/21 dramaturgyně Klicperova divadla

Adéla Vondráková

- absolventka teorie a kritiky na DAMU
- od srpna 2025 dramaturgyně Klicperova divadla

Tuto sezónu nově spolupracujete v tandemu. Jaké jsou výhody i úskalí práce v dramaturgické dvojici? Čím se vzájemně doplňujete?

AV: Klicperovo divadlo mělo i před mým nástupem dva dramaturgy. Já jsem jen na pozici vystřídala Martina Satoranského. Obecně si myslím, že je pro divadlo velmi výhodné pracovat alespoň ve dvou. Ve svém předchozím angažmá jsem byla celkem dlouho jediná dramaturgyně (než mi osud nadělil kolegyni Annu Smrčkovou) a bylo to trochu protivné. V jednom člověku se brainstorming dělá těžko, pochyby se také samy nerozptýlí a člověk se pořád probírá jen tím vlastním rybníčkem zájmů a názorů. Kolega nebo kolegyně vždycky přinesou nějaký nový úhel pohledu nebo nápad. Dobré divadlo vždycky vzniká z dialogu.

LS: Pro instituci naší velikosti jsou dva dramaturgové zcela nezbytní. Kromě šesti premiér připravujeme i dva veliké festivaly a řadu doprovodných programů a spolupracujeme s dalšími kulturními organizacemi ve městě. Výhoda je tedy především rozvrstvení práce mezi nás obě. Dále především to, že se máte na koho spolehnout, být si s kým oporou a máte s kým sdílet frustraci nebo radosti. Při přípravě dramaturgického plánu je to potom větší názorová pestrost. Letos jsme spolu dělaly jako dramaturgyně inscenaci Arabela, a i to se ukázalo jako jednoznačně přínosné.

Dramaturgický plán sezóny 2025/26 je pestrý a rozkročený mezi různými žánry i tématy, namátkou od rodinné pohádkové inscenace *Arabela*, přes feministický *Portrét dámy* až po klasiku v podobě *Cyrana*. Jaká je ústřední linka či téma této sezóny?

AV: My na začátku práce na dramaturgickém plánu hledáme příběhy a témata, která je podle nás třeba ve společnosti otevřít a prozkoumat. Právě proto jsme třeba ze Cyrana udělali silně protiválečnou inscenaci kombinovanou s prvky romantické komedie. Z šesti set stran románu Portrétu dámy zas vznikla asi padesátistránková hra, kde dominuje téma manipulace, toxických vztahů a tlaku společnosti na ženy. Ale aktuální sezónu jsem nesestavovala, protože jsem v angažmá v Klicperově divadle teprve od srpna.

LS: Jednotné téma sezóny si nedáváme a za mého působení v Klicperově divadle jsme to ani nikdy nedělali. Vždy nám jde především o to, aby celá sezóna dávala smysl, co se týká diváckého zájmu a zároveň pro nás jako tvůrce přinášela výzvy a posouvala herecký soubor dál.

Jak se do sestavování dramaturgického plánu promítá potřeba vytvořit koherentní, soudržný „set" inscenací a současně dbát na různorodost vybraných titulů?

LS: Je to alchymie, která má ale pravidla, která se snažíme dodržovat. Například víme, že potřebujeme v každé sezóně mít alespoň dva tituly pro školní publikum, v Besedě je prostor pro větší experimenty, víme, že chceme inscenovat české i světové premiéry. Tyhle škatulky jsou obecné, nicméně při úplně prvním přemýšlení o dané sezóně, fungují.

Z dramaturgického plánu a profilování Klicperova divadla je zřejmá snaha o unikátní inscenační počiny, což dokládá také počet českých a světových premiér. Proč je dle vás důležité podporovat současnou českou původní dramatiku?

AV: Protože jinak by žádná nevznikla. I tak je v Česku podpora mladých dramatiků poměrně malá ve srovnání třeba s anglosaským světem. Na první pohled se může zdát, že překladová dramatika přeci stačí, že si vždycky můžeme vzít nějakou skvělou hru z Británie, Německa, Francie… a do značné míry je to i pravda. Ale naše národní dramatika i literatura jsou neméně důležité. Vždyť my, Češi, máme vlastní (a velmi specifickou) historickou zkušenost, svoje zvyklosti a tradice, prostě svou unikátní žitou realitu a s ní i konkrétní témata a problémy. Můžeme je hledat v cizích hrách, ale ještě lepší je mít k dispozici příběhy napsané přímo o nás a pro nás. Současná česká dramatika je součástí naší národní identity.

LS: Klicperovo divadlo má velikou tradici v inscenování původních her a na tu se snažíme navazovat. Pro diváky je důležité téma, ale nebojí se přijít na tzv. „neozkoušený text". A to je relativně unikát a specifikum. Pokud nebude po nových českých hrách poptávka, jejich tvorba klesne ještě více, a to bude veliká škoda. Jsme, myslím, všichni v divadle hrdí, že v každé sezóně máme minimálně jednu inscenaci, která je českou premiérou.

Když se ohlédnete za dosavadním průběhem sezóny, která inscenace dle vás vyvolala v hradeckém diváctvu nejvíce otázek či otevřela nějaké kontroverzní téma?

AV: Na takové zhodnocení jsem v divadle krátce. Ale třeba letos jsme se trochu báli, jestli nebude rapový muzikál pro naše diváky příliš velké sousto a premiéru Cyrana tak vyhlíželi s určitou zvědavostí.

LS: Na Cyranovi jsem nepracovala, a proto mohu objektivně a s klidem říci, že dopadl výborně a například i důchodcovské skupiny ho pravidelně odměňují standing ovation. Nevím, jestli bych to označila jako kontroverzní, ale myslím si, že hodně otázek otevřel Kabaret Königgrätz ve Studiu Beseda. Je to autorská inscenace o tom, jak se v Hradci žije Hradečákům, ale i lidem, kteří se sem přestěhovali za prací, jaké má město přednosti i problémy.

Jaký bude dramaturgický plán na nadcházející sezónu? V čem hodláte navázat na tu stávající a v čem naopak plánujete změnu?

AV: Skvělý! Navazujeme na úspěšné inscenace posledních sezón a znovu přivítáme některé naše oblíbené režiséry, oslovili jsme ale i několik pro Hradec úplně nových tváří. Prostě se snažíme nenudit ani diváky, ani sebe.

LS: Na první pohled se může zdát, že tzv. „klasických" titulů bude více, než tomu bylo v minulých letech. Ale to je skutečně jen první zdání. Hned tři tituly vznikají přímo na tělo Klicperovu divadlu a dočkáme se i české i světové premiéry. Je na co se těšit.

Ptala se Anna Seifertová

Lenka Smrčková a Adéla Vondráková se ptají: Jaká emoce vás přemohla při vaší poslední návštěvě divadla?

Richard Janča: Divák si může domů odnést něco mnohem cennějšího než lítost

Zpracováváte reálné historické události. V čem vidíte jejich přesah do současnosti a přímo do českého kontextu?

V představení tematizujeme hate speech v médiích prostřednictvím konkrétní historické události – genocidy ve Rwandě v roce 1994. Myslím si, že s nenávistnými výroky se setkáváme stále častěji, a to nejen v českém mediálním prostoru. Je dobré si připomínat, kam až může propagování nenávisti a dehumanizace určitých skupin zajít. Událost, o které mluvíme je radikální ukázkou důsledků podněcování k nenávisti. Troufám si ale tvrdit, že některé podobnosti vnímáme v celoevropském kontextu.

Hledali jste padnoucí jevištní formu pro zvolené téma? Nebo si forma našla téma?

Někdy na gymplu, když mi bylo 16, se rozdávala témata na referáty ve společenskovědním semináři. O Rwandě jsem nikdy předtím neslyšel. Když jsem začal sbírat informace, byl jsem stále více překvapen, jak se něco tak hrozného mohlo stát, a já o tom neměl nejmenší tušení. Později, když už jsem studoval na DAMU, jsem si na Rwandu vzpomněl znovu. Chtěl jsem lidem předat téma společenské nenávisti a jako prostředek jsem si vybral divadlo, konkrétně formu performativní přednášky. Můžeme tak jednoduše a bez přisvojování si cizího utrpení předávat srozumitelné informace.

Je ve vaší inscenaci prostor pro uměleckou zkratku, metaforu, nebo je pro vás důležitá historická přesnost?

Na tohle narážíme s Matějem Pourem docela často. Já v tomhle představení zastávám roli takového „úchyla na fakta" a Matěj zase hledá přirozenou a sdělnější formu pro předání témat. Dávali jsme si velký pozor, abychom nic nezkreslovali a předávali informace tak, jak jsou. Nenašli jsme jiný způsob, jak bychom jako dva bílí Evropané mohli mluvit o takových událostech. Postupem času jsme však nalézali ve formě větší volnost a i s ohledem na morálku jsme našli místa pro metaforu, fikci a interpretaci. Všechny informace, které sdílíme, jsou pravdivé a ověřené.

Jaká je v inscenaci pozice diváka? Proč vám dává smysl otevírat danou problematiku na divadle?

Myslím si, že divák se celé představení sám sebe ptá, jestli přišel na přednášku nebo na divadelní představení. To je za mě v pořádku. Naše zpracování tématu je přímočaré (jako v přednášce) a zároveň s uměleckým nápadem. Přednáškový formát nám umožňuje předat téma (Rwandská genocida) a divadelní prostředky zase myšlenku (pozor na hate speech, dehumanizaci, násilí).

Bylo by vhodné zmínit, že cílová skupina tohoto představení jsou mladí lidé ve věku 14–18 let. K představení právě teď vzniká lektorský program se zaměřením na hate speech v médiích, se kterým bychom od nového akademického roku jezdili na vyšší stupně základních škol a střední školy po ČR.

Ptala se Veronika Švecová

Tin Grabnar: Všichni jsme součástí globálního systému

Zpracováváte skutečné události z USA. Jak vnímáte jejich relevanci pro český kontext?

Tipping Point je součástí projektu Transport, který propojuje šest divadelních inscenací vytvořených šesti divadly z celé Evropy. Každé představení vypráví svůj vlastní příběh, ale zároveň jsou navzájem propojena. Pokud z nich vidíte několik, začnete si všímat, jak jeden příběh ovlivňuje druhý, jak se postavy, události a témata prolínají napříč různými inscenacemi. Pro mě je právě o tom celý projekt. Často vnímáme své životy jako oddělené, ale ve skutečnosti žijeme ve vysoce propojeném světě. Rozhodnutí učiněná na jednom místě mohou mít důsledky někde úplně jinde. Proto jsem katastrofu Deepwater Horizon nikdy nevnímal jen jako americký příběh. Samozřejmě se stala v Mexickém zálivu, ale ropný průmysl je globální systém a my všichni jsme jeho součástí, ať už tak či onak. Palivo, které používáme, výrobky, které kupujeme, ekonomiky, na nichž jsme závislí – to vše spolu souvisí.

Hledali jste padnoucí jevištní formu pro zvolené téma? Nebo si forma našla téma?

Od samého začátku mě zajímalo vytváření miniaturních světů. Je to téměř, jako by byly kousky našeho světa rozebrány a umístěny pod mikroskop. Miniaturní figurky nám metaforicky připomínají, jak malí jsme jako jednotlivci, ale zároveň i to, jak obrovský může být náš kolektivní dopad. Lidé jsou maličcí, přesto jsme schopni měnit klima, ničit ekosystémy a přetvářet planetu.

Je ve vaší inscenaci prostor pro uměleckou zkratku, metaforu, nebo je pro vás důležitá historická přesnost?

Je těžké dívat se na dnešní svět a nereagovat na to, co se děje. Klimatické změny, války, ekologické katastrofy, sociální nerovnosti… Divadlo by nemělo tyto skutečnosti ignorovat. Skutečné události nám připomínají, že to, na co se díváme, není jen fikce, ale něco, co ovlivnilo skutečné lidi. Fakta jsou pro mě důležitá, ale samotná málokdy stačí. Zajímá mě, jak se k nim diváci emocionálně a intelektuálně vztahují.

Jaká je v inscenaci pozice diváka? Proč vám dává smysl otevírat danou problematiku na divadle?

Vzhledem k malému měřítku scénografie a postav sedí diváci extrémně blízko jeviště, což vytváří intimní a téměř pohlcující zážitek. Zároveň miniaturní měřítko vytváří určitý odstup, který nám umožňuje pozorovat složité sociální a ekologické problémy, jako bychom se dívali na model. Stáváme se zároveň svědky i vyšetřovateli a zkoumáme mechanismy, které utvářejí naši současnou realitu.

Divadlo poskytuje něco, co je v současné společnosti stále vzácnější: dočasný prostor pro kolektivní reflexi. Na konci každého představení jsou diváci vyzváni, aby zůstali, popovídali si s účinkujícími a vyměnili si názory. Tyto rozhovory často proměňují divadelní událost v dočasnou komunitu, v níž lze obtížná témata zpracovávat kolektivně, nikoli individuálně, mohou podporovat empatii, kritické myšlení a pocit sdílené odpovědnosti.

Ptala se Veronika Švecová

„Všichni víme, že umění není pravda. Umění je lež, která nám pomáhá si uvědomit pravdu."
Pablo Picasso

Tereza Chvátalová: Tvorba, která chce oslovit mladé, nemá být jen o nich, ale také s nimi

Jak vznikl nápad založit Divadelní třídu při Centru experimentálního divadla?

Nejprve jsme chtěli dramaťák při HaDivadle nebo při Klubu mladých diváků Brno, ale pak nás napadlo pojmout to komplexněji, i vzhledem k tomu, že pod CED spadají všechna tři divadla a zároveň v jeho prostorách zkoušíme. V budově na Zelňáku se odehrála i naše první premiéra, která byla právě o našem pohledu na divadelní experiment. V okruhu středoškolských studentů a studentek kolem divadla a v Klubu mladých diváků Brno navíc pravidelně zaznívala potřeba intenzivnějšího setkávání formou workshopů nebo vlastní tvorby na jevišti. Zrovna se to sešlo s mým lektorským působením, a tak jsme se do toho pustili.

Jaký typ práce jste v Divadelní třídě od začátku hledali?

Hlásili se k nám mladí lidé, kteří hledali něco jiného, než co běžně nabízí ZUŠ nebo volnočasové kroužky. Od začátku jsme zkoumali různé formy, kladli si otázku, co je experiment, a tvořili hodně kolektivně a svobodně. Cílem bylo vytvořit komunitu, která má ráda divadlo v celé jeho šíři, nejen z pohledu herectví. Náplní není jen zkoušení autorských inscenací, ale také společné návštěvy našich tří scén, možnost nahlédnout do procesu tvorby, na zkoušky, více se propojit a třeba i navázat na dramaturgii divadla. Propojení s profesionálním divadlem, navíc s progresivní dramaturgií, dává naší práci další rozměr. Jsem ráda, že se stále častěji objevuje trend zapojování studentstva do provozu profesionálních divadel. Pokud chce tvorba oslovovat jejich generaci, neměla by být jen o nich, ale také s nimi.

Na co během celoroční práce kladete největší důraz?

Na objevování divadla ze všech stran a úhlů pohledu, včetně přesahů do dalších uměleckých forem. Hlavně ve chvílích, kdy zrovna intenzivně nezkoušíme, nabízím na každém setkání něco trochu jiného – herecké principy, pohyb, práci s textem, objekty, tvůrčí psaní a další přístupy.

Co vás během práce s účastníky Divadelní třídy v posledních letech nejvíc překvapilo?

Od samého začátku žasnu nad tím, kolik milovníků a milovnic spíše tradičního divadla mělo zájem o to s námi tvořit. A že je jejich zájem o muzikál nebo činohru neopustil, přestože sami pracovali s alternativnějšími přístupy.

Jak vznikala inscenace *Neverending, sorry*?

Nejprve jsme společně našli téma konců. Poté přišla touha pracovat s konkrétnějšími postavami a dialogy a následně i můj návrh propojit inscenaci s objektovými pasážemi. Má za sebou už řadu repríz, pokaždé v trochu jiných podmínkách nebo obsazeních. Záměrně jsme ji zasadili do poměrně mainstreamového prostředí oslavy osmnáctých narozenin, protože jsme předpokládali, že právě to bude jejich vrstevníkům a vrstevnicím blízké.

Ptal se Štěpán Truhlařík

Eliáš Gaydečka: Divák by z představení neměl odcházet utvrzený ve svém názoru!

Před rokem jste v magazínu Reportér psal o potřebě v divadle konfrontovat nejen už přesvědčené publikum, ale i diváky z opačného názorového spektra. Jak se tento postoj promítá do vaší vlastní tvorby?

Trápí mě, že často přesvědčujeme již přesvědčené diváky. Pak se z divadla stává „jenom" prostor pro sdílení společného pohledu na svět. Jako divák přitom často ocením, když mě něco na jevišti vyloženě urazí – a já se s tím musím sám vypořádat. Dlouhodobě tíhnu k brechtovsky zcizenému, politicky angažovanému divadlu, které bere diváka záměrně v potaz. Klíčové je pro mě slovo důraz. „Diváku, poslouchej a uvažuj nad světem! Sakra!"

Hádám, že zájem o lidi ze společenského okraje stál i za adaptací novely *Národní třída* Jaroslava Rudiše. Co vás kromě toho na příběhu o rváči Vandamovi oslovilo?

Vandama by někdo nazval dezolátem. Podle mě je to chudák. Někde hluboko pod balastem chlapáctví a násilí je cítit, že chce být dobrý člověk – jen to staví na pokřivených parametrech svého mikrosvěta.

Jsem součástí toho, čemu se říká pražská kavárna, ale vadí mi, jak nafoukaně „naše strana barikády" prezentuje svoje oduševnělé názory, jako bychom byli nadlidi. Pak se divíme výsledkům voleb.

S dramaturgem Lukášem Cenkerem nám přišlo důležité, aby nám Vandam z jeviště vynadal a donutil nás svoje hodnoty znovu obhájit.

Ve vašich hrách *Potopa* i *Blackout* se vedle leitmotivu katastrofy objevuje také neschopnost jí kolektivně čelit. Čím vás přitahují právě tyto situace?

Žijeme, podle mě, v době předapokalyptické – i kdyby nakonec nepřišla, její různé varianty visí ve vzduchu. Připadá mi zásadní, jak se k tomu společně stavíme, a zároveň dost absurdní, jak často nám to nejde. Dokud nedojde na lámání chleba, spousta lidí se drží svých pečlivě vybudovaných póz. Zároveň ale člověk občas zažije situace, kdy se skupina lidí semkne a postaví se k něčemu zodpovědně. A tehdy přichází skoro transcendentální naděje v lidstvo.

Výraznou součástí vaší tvorby je také humor, který může část publika vnímat jako záměrně provokativní nebo „za hranou". Jakou roli pro vás humor v divadle vlastně hraje?

Humoru se, podle mě, strašně hází klacky pod nohy. Jsem částečně židovského původu, chodil jsem na židovské gymnázium a celé dospívání se setkával s humorem, který by širší veřejnost považovala za skandální. Paradoxní je, že by často urážel hlavně lidi, kterých se vůbec netýkal. Asi se dotýká pocitu jejich morální nadřazenosti.

Osobně proto moc neumím rozlišovat, co je za hranou a co ne. Směju se rád a skoro všemu. Svět je čím dál absurdnější a radši se s ním budu vypořádávat smíchem než bázní a žalem.

Letos dokončujete studium na DAMU a v této sezoně jste se už představil i na kamenných scénách. Jak zatím vnímáte přechod ze školního prostředí do profesionálního provozu?

Je to fuška a rychlý přechod, ale mám štěstí, že těch příležitostí přichází tolik. Zásadní rozdíl je asi v tom, že už nepracujete s partou lidí, se kterou se roky denně potkáváte a sdílíte společný humor i dlouhodobé tlaky. Snažím se proto v každém divadle co nejvíce spřátelit s lidmi kolem sebe. Neumím fungovat v příliš formálním prostředí.

Když se navíc k lidem chováte vlídně a autenticky, mnohem snáz je přesvědčíte o tom, co od nich potřebujete. A teď hurá dál – sprintem na dlouhou trať.

Ptal se Štěpán Truhlařík

Co se odehrává ve školních lavicích?

Pondělí nabídlo mimo nepřeberné množství jiných bodů programu také inscenace zasazené do prostředí školních lavic. A to je asi jediné, co mají *Škola Hron* a *Monstrum* společné. Každá promlouvá k jinému divákovi a jiným jevištním jazykem.

Dopoledne nás Divadlo Drak pozvalo na hodinu fyziky vedenou Jakubem Hronem Metánovským v podání Milana Hajna. Inscenace autorské dvojice Tomáš Jarkovský a Jakub Vašíček je esencí slavné Komenského myšlenky „škola hrou", v níž může divák společně s výstředním učitelem a vynálezcem objevovat a prozkoumávat svět veličin skrze hravé obrazy. Půdorys inscenace je postavený na výkladu o veličinách, jakými jsou – dluha, mluno, čas, hamota a teplota. Že nerozumíte? V kontextu situací a výkladu se v Hronovského slovníku dokážou orientovat jak dospělí, tak mladší ročníky. Jazyková specifika jsou navíc zdrojem komiky. Každá z veličin je zastoupena hercem, který přes jevištní akci objasňuje podstatu její existence. Inscenace je skládána jako „kabaret", kdy přes výklad ožívá svět fyziky za doprovodu hudebních čísel. Je to hravé, jednoduše čitelné a diváci mají prostor se do výuky svobodně zapojit i přímo na jevišti. Inscenace *Škola Hron* neaspiruje na výstavní titul souboru, známe jejich důmyslnější tvary, ale s mladým diváctvem komunikuje velmi dobře.

Odpoledne jsme mohli navštívit inscenaci Divadla v Řeznické, které nastudovalo hru britského dramatika Duncana Macmillana *Monstrum*. Text nese kvality nejen v rovině tematické – otevírá vztah pedagoga s problematickým žákem, dopad pracovní zainteresovanosti na osobní vztahy, Pokládá otázky: Má absence rodinného zázemí nezvratný vliv na chování jedince? Může snaha pedagoga nahradit výchovu? Hra obsahuje současné a velmi přirozené hovorové dialogy. Vulgarismy nejsou pouze snahou přinést moderní jazyk, naopak chytře nabízí nahlédnout rozpoložení postavy, mluva konkrétně dotváří charakter. Lukáš Pečenka nechává v mizanscéně vyniknout slovo a herecké partneření. Důraz na herecké divadlo podtrhuje skromná scéna, jejímž dominantním prvkem jsou klece variabilně přestavované podle potřeby situací. Ozvláštňujícím prvkem jsou svítící koule, které dotváří výpravu, ale současně se v obrazech různě proměňují do metafory tu pro dítě tu do emoce. Devizou inscenace jsou herecké výkony herců. Tomáš Havlínek jako začínající učitel Tom v sobě skrývá frustraci z minulosti, nejistotu z přítomnosti i obavy z budoucnosti. Herec je ponořený do nitra postavy a přesto s nadhledem dostává na jeviště lehkou komiku. Jan Dlouhý v roli Darryla je zvenku hrubý a agresivní. Přes ostré obrysy postavy se mu s přesností daří sdílet velmi zraněný, úzkostný a zmatený vnitřní svět dospívajícího chlapce. Annette Nesvadbová coby Jodi přináší na jeviště přirozený, hladký, lehký herecký projev. A Radka Fidlerová v roli babičky Rity dává tušit bolest postavy, která však zůstává zahalena v pevnosti. Fidlerová je přesná v dikci a vnějším výrazu. Nejen provedení, ale i nastolená témata diváky rozechvějí a vybudí k dialogu.

Adéla Kalusová

Festivalová diagnóza / Kritická kávodeficience	
Pacient	návštěvník více než tří představení denně
Příznaky	epizody mikrosomnolence, snížená schopnost udržet pozornost a přechodné poruchy koncentrace během programu
Léčba	okamžitý přísun kofeinu, v těžkých případech dvojitá dávka

Cesta do neznáma

Možná to znáš. Takový ten zvláštní pocit v břiše, když se něco chystá. Trochu se bojíš… ale zároveň tě to láká.

A víš co? Právě tam často začíná opravdové dobrodružství.

Na festivalu navíc nikdy úplně nevíš, co vykoukne za dalším rohem. Někde na tebe vybafne představení přímo na ulici, jinde někdo sbírá odvahu vylézt na jeviště. O kus dál narazíš na rozjetý koncert nebo potkáš záhadného objevitele zabraného do něčeho, čeho si ostatní vůbec nevšimli.

Tak schválně…
Kam nás to dneska zavede?

Vyškrtej všechna slova, která nám někdy mohou pomoci udělat ten první krok.

slova:
POVZBUZENÍ, VYPRÁVĚNÍ, SVĚTÝLKO, BATERKA, KAMARÁD, POZVÁNÍ, ODVAHA, DŮVĚRA, KOMPAS, SMÍCH, ÚMYSL, MAPA, RUKA, SEN, CÍL, ČAS

_ _ _ _ _ _ _ _ _

nám pomáhá objevovat věci, které ještě neznáme. Díky ní se ptáme, posloucháme a odvažujeme se nakouknout i tam, kam bychom se jinak možná báli podívat.

P	B	A	T	E	R	K	A	S	V
Z	O	O	D	V	A	H	A	V	Y
K	V	V	Ú	M	Y	S	L	Ě	P
P	A	M	Z	S	E	N	Ě	T	R
K	O	M	A	B	D	A	D	Ý	Á
S	O	Z	A	P	U	V	Ů	L	V
M	R	M	V	R	A	Z	V	K	Ě
Í	C	U	P	Á	Á	O	E/Ě	O	N
C	Í	S	K	A	N	D	R	N	Í
H	L	T	Č	A	S	Í	A		Í

Výzva pro odvážlivce

Protože někdy ta nejlepší dobrodružství začnou úplnou maličkostí.

- ☐ Ochutnej něco nového. Třeba úplně jinou příchuť zmrzliny.
- ☐ Sedni si na představení vedle někoho jiného než obvykle. Třeba tentokrát ne vedle mamky nebo taťky.
- ☐ Všimni si při představení jedné maličkosti, kterou možná ostatní přehlédli. Zvuku? Gesta? Stínu? Rekvizity?
- ☐ Zeptej se někoho po představení: „A co se líbilo tobě?“
- ☐ Zastav se tam, kde to žije, a chvíli jen pozoruj mumraj kolem sebe.

Co dnes nepropásnout

Zjisti, co se asi děje před narozením miminka (*Deset dvacet, brácha v břiše*), podívej se strachu na zoubek (*Nebojsa*) nebo se zaposlouchej do *Pohádek na přání.*

Některé příběhy chutnají nejlíp, když si o nich pak můžeš povídat. Tak vezmi někoho s sebou!

Zpravodaj Mezinárodního divadelního festivalu Regiony

Čas Time	Lokace Location	Hlavní program Main programme	Interpret Artist	Jazyk Language	Věk Age	Žánr Genre	Vstupné Admission
09.00—09.40	Hlavní scéna Divadla Drak	Deset dvacet, brácha v břiše! Ready or not, here I come!	DAMÚZA	čeština, znakový jazyk Czech, Sign language	4+	divadlo theatre	180 Kč
09.00—09.40	Studio Divadla Drak	Transport: Bod zlomu Transport: Tipping Point	Divadlo ALFA		13+	divadlo theatre	220 Kč
10.30—13.05	Klicperovo divadlo	Cyrano	Klicperovo divadlo	čeština, anglické titulky Czech, English subtitles		divadlo theatre	310 / 330 / 350 Kč
10.30—11.10	Hlavní scéna Divadla Drak	Deset dvacet, brácha v břiše! Ready or not, here I come!	DAMÚZA		věkově neomezeno no age limit	divadlo theatre	180 Kč
11.00—12.00	Šapitó Žižka	Vypravěčský brunch Storytelling Brunch	Storytelling		věkově neomezeno no age limit	performance	dobrovolné voluntary admission
11.00—22.00	Šapitó Žižka	Storyzvon StoryBell	Storytelling		věkově neomezeno no age limit	performance	dobrovolné voluntary admission
12.00—18.00	Galerie Artičok	Atmosféra divadelního festivalu Atmosphere of the Theatre Festival	Centrum uměleckých aktivit			doprovodný program acompanying program	zdarma free entry
14.00—15.25	Studio Beseda	Kabaret Königgrätz Cabaret Königgrätz	Klicperovo divadlo			divadlo theatre	350 Kč
14.00—21.00	Casa Pessoa	Temná kavárna Dark Café	Nezisková organizace Tyfloservis			doprovodný program accompanying program	zdarma free entry
14.30—18.30	Plenér Divadla Drak	Kolotoč a herní prvky řezbáře Matěje The Carousel and the Playthings of Matěj the Woodcarver	Řezbář Matěj		7+	doprovodný program accompanying program	dobrovolné voluntary admission
14.30—18.30	Plenér Divadla Drak	Archeologie zítřka: Expedice za sny a smysly Archaeology of Tomorrow: An Expedition into Dreams and the Senses	Sladovna Písek		věkově neomezeno no age limit	dílna workshop	dobrovolné voluntary admission
15.00—15.40	Šapitó U Kašny	Nebojsa Don't Be Afraid	Kolektiv Horizont		věkově neomezeno no age limit	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
15.00—21.00	Pod hradbami	Koko Soud Coco-Hearing	Tygr Liška		věkově neomezeno no age limit	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
15.00—15.45	Laboratoř Divadla Drak	Blackout	A.J. Nosorožec a Karin Bilíková		18+	divadlo theatre	180 Kč
15.00—15.30	Šapitó Žižka	Pohádky na přání Stories on Demand	Storytelling		věkově neomezeno no age limit	performance	dobrovolné voluntary admission
15.30—16.05	Letní scéna	O princi z knížky The Prince from the Book	Dřevěné divadlo		3+	divadlo theatre	zdarma free entry
16.00—18.00	Open Air Stan	Nebe, peklo, ráj Cootie catcher	Ilona Mach		4+	dílna workshop	dobrovolné voluntary admission
16.00—16.30	Pod plachtou Divadla Drak	Mouchy Flies	kolektiv TMEL		4+	divadlo theatre	180 Kč
16.00—16.45	Klub Divadla Drak	Kitchen Table – Blackout	Lektorský ateliér Divadla Drak			doprovodný program accompanying program	zdarma free entry
17.00—18.00	Žižkovy sady	OverFence	OverFence		věkově neomezeno no age limit	hudba music	dobrovolné voluntary admission
17.00—17.30	Šapitó Žižka	Čaj a zen Tea & Zen	Storytelling		věkově neomezeno no age limit	performance	dobrovolné voluntary admission
17.00—18.00	Městská hudební síň	Národní třída Národní street	Eliáš Gaydečka		15+	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
17.00—17.50	Hlavní scéna Divadla Drak	Hněv Anger	Geisslers Hofcomoedianten		13+	divadlo theatre	280 Kč
17.00—19.00	Žižkovy sady	Pasti a propasti mezigeneračního soužití aneb Když se vplíží demence Pitfalls and Gaps of Intergenerational Coexistence or When Dementia Enters the Home	Centrum sociální pomoci a služeb			doprovodný program accompanying program	zdarma free entry
17.30—19.00	Malé náměstí	tohle město není pro starý no elders in this city	Chemické divadlo a Divadlo Setkání	anglické titulky English subtitles	12+	divadlo, performance theatre, performance	250 / 120 Kč (senioři*ky)
18.00—19.30	Nové Adalbertinum	Odvrácená strana Měsíce Dark Side of the Moon	Divadlo Exil		12+	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
18.00—18.45	Laboratoř Divadla Drak	Blackout	A.J. Nosorožec a Karin Bilíková		18+	divadlo theatre	180 Kč
18.00—18.45	Klub Divadla Drak	Kitchen Table – Hněv Kitchen Table – Anger	Lektorský ateliér Divadla Drak			doprovodný program accompanying program	zdarma free entry
18.30—19.40	Radnice	Quijote, Quijote, Quijote! Quixote, Quixote, Quixote!	Teátr Vaštar		10+	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
19.00—21.05	Klicperovo divadlo	Portrét dámy The Portrait of a Lady	Klicperovo divadlo	čeština, anglické titulky Czech, English subtitles	13+	divadlo theatre	350 / 370 / 390 Kč
19.00—20.35	Jižní terasy	iden*ty*ta Iden*Thee*Ty	KMEN		věkově neomezeno no age limit	performance	dobrovolné voluntary admission
19.00—22.00	Šapitó Žižka	Noc příběhů Night of Stories	Storytelling			performance	dobrovolné voluntary admission
20.30—21.30	Šapitó Divadla Drak	Jelení loje Lipstick Deer Cabaret	Jelení loje		15+	hudba music	dobrovolné voluntary admission
21.00—21.15	Jižní terasy	Školní výlet School Trip	Václav Bartoš		věkově neomezeno no age limit	performance	dobrovolné voluntary admission
21.00—22.20	Nové Adalbertinum	Drama v kostce The drama in a nutshell	D.S. U.F.O. – unie ftipných osobností		15+	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
21.00—21.50	Šapitó U Kašny	Drum Honey	Drum Honey			hudba music	dobrovolné voluntary admission
21.10—23.10	Letní scéna	Mastix	Mastix			hudba music	zdarma free entry
21.30—23.00	Šapitó Divadla Drak	Střídmí Klusáci v Kulisách Višní	Střídmí Klusáci v Kulisách Višní			hudba music	dobrovolné voluntary admission
22.15—23.05	Radnice	Setněte vysoké stromy Cut Down the Tall Trees	Richard Janča a kol.		15+	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
22.15—23.00	Městská hudební síň	Never ending, sorry	Divadelní třída CED		12+	divadlo theatre	dobrovolné voluntary admission
22.30—01.30	Šapitó U Kašny	Já jsem taky DJ I'm a DJ too	Já jsem taky DJ			hudba music	zdarma free entry

Čas Time | Lokace Location | Hlavní program Main programme | Interpret Artist | Jazyk Language | Věk Age | Žánr Genre | Vstupné Admission